

Taukokangas-säätiö

TOIMINTAKATSAUS 2009

Yleistä

Rintamaveteraanien määrä vuoden 2009 lopussa oli 58 200 henkilöä, joista Suomessa asuvia sotainvalideja oli noin 8 500. Veteraanien määrä vähenee 11 -15 prosentin vuosivauhdilla. Myös sotainvalidien ja veteraanien hoitoon ja kuntoutukseen käytettävä rahamäärä vähenee, koska heidän etuuksiaan ei ole laajennettu lähivuosien aikana järjestöjen esityksistä huolimatta.

Vanhusväestön hoito- ja asumispalvelujen tarve ja erityisesti muistihäiriöisten tehostetun palveluasumisen tarve lisääntyy voimakkaasti suurten ikäluokkien ikääntyessä. Työssä käyvän väestön työkyvyn ylläpitäminen edellyttää entistä laaja-alaisempia kuntoutus- ja työhyvinvointipalveluja, jotta työuria pystytään pidentämään.

Sotainvalidien ja veteraanien kuntoutus vähenee nopeammin kuin heidän määränsä, koska nykymuotoiseen kuntoutukseen ei enää jakseta lähteä. Sotainvalidien laitoshoidon tarve ei ole kasvanut ennusteiden mukaisesti eivätkä lievävammaiset sotainvalidit pääse vieläkaan pysyvien laitoshoitopalvelujen piiriin.

Kuntien kiristynyt taloustilanne on pienentänyt ostopalvelujen määrärahoja mutta toisaalta kunnat etsivät uusia säästökohteita ja rakenteellisia uudistuksia, jotta sosiaali- ja terveydenhuollon lisääntyvä palvelujen tarve pystytään tyydyttämään. Yksityiset palveluntuottajat voivat tässä auttaa kuntia järkevän työnjaon ja taloudellisuuden löytämisessä.

Taukokangas-säätiö

Taukokangas-säätiön tarkoituksena on tarkoituksenmukaisten asunto-, hoito- ja kuntoutustilojen hankkiminen, varustaminen ja ylläpitäminen. Säätiöllä on kaksi tulosityksikköä, Taukokangas ja Taukokartano.

Taukokangas-säätiön ylläpitämä Taukokangas on alun perin perustettu sotainvalidien sairaskodiksi ja sotainvalidien ja veteraanien kuntoutuslaitokseksi. Nykyisin Taukokangas on alueellinen hyvinvointipalvelukeskus, joka tuottaa hoito- ja asumispalveluja sekä lääkinnällisen ja ammatillisen kuntoutuksen palveluja sotainvalidien ja veteraanien lisäksi kaiken ikäisille.

Taukokangas

Taukokankaan toiminta-ajatuksena on tuottaa kilpailukykyisiä, kuntouttavia hoito- ja asumispalveluita, lääkinnällistä ja ammatillista kuntoutusta ja muita

hyvinvointipalveluja. Taukokankaan strategia vuosille 2009 -2012 päivitettiin keväällä 2009.

Taukokankaalla on sata vuodepaikkaa sekä asianmukaiset hoito-, kuntoutus- ja ryhmätilat. Kaikki asiakastilat on invamitoitettu ja talossa on myös yövalvonta. Tehostettua asumispalvelua voidaan tarjota 30 asiakaspaikalla, joista 20 on muistihäiriöisille.

Taukokankaan henkilöstön mitoitus ja monipuolinen ammattijakauma mahdollistavat hyvät palvelut myös ympärivuorokautista hoitoa tarvitseville huonokuntoisille asiakkaille. Taukokankaan etuna on myös keskeinen sijainti, hyvät liikenneyhteydet ja yhteistyö Oulaskankaan sairaalan kanssa.

Taukokankaalla on sertifioitu ISO 9001:2000 laatujärjestelmä. Se kattaa koko Taukokankaan toiminnan ja takaa tasalaatuiset palvelut kilpailukykyisillä hinnoilla.

Hoito- ja asumispalvelut

Hoitopalvelujen suurin käyttäjäryhmä oli edelleen sotainvalidit. Valtio maksaa täysimääräisesti sotainvalidien hoidon, määrää hoitopäivän hinnan sekä hoidon vaatavuustason.

Kunnat ostivat edellisvuosia enemmän hoito- ja asumispalveluja. Taukokankaalla oli vuoden aikana sopimus hoito- ja asumispalvelujen myynnistä kymmenen kunnan kanssa.

Toimintavuonna lääninhallitus myönsi kaksi uutta lupaa muistihäiriöisten tehostettuun palveluasumiseen. Alkuvuodesta ensin Tammela sai 10 paikkaa vaikeasti muistihäiriöisten hoitoon ja syksyllä Koivulaan tuli 10 paikan lupa. Nyt tehostettuun palveluasumiseen, Mäntylään, voidaan ottaa kuntien maksusitoumuksella yhteensä 30 asiakasta sotainvalidien laitoshoidon ja kuntoutuksen vähitellen pienentyessä.

Lääkinnällinen kuntoutus

Kuntoutuspalvelujen suurimmat käyttäjäryhmät olivat sotainvalidit, veteraanit ja puoliset.

Kelan kuntoutuksena toteutettiin tukiranka- ja niveloireisten sekä ylipainoisten kurssseja, elämönhallinta kurssi, omaishoitajien kurssi ja monisairaiden kurssi. Uusina kurssseina käynnistyivät diabeteskurssi ja muistihäiriöisten kurssi, Lisäksi järjestettiin yksilöllisiä kuntoutusjaksoja.

OYS, Oulaskankaan sairaala ja alueen terveystakeskukset ovat lähettäneet Taukokankaalle asiakkaita lääkinälliseen kuntoutukseen. Oulaskangas on lisäksi ostanut hengityselinsairaiden kurssseja.

Avokuntoutuksen selvästi suurin käyttäjäryhmä oli Kelan maksusitoumuksella tulleet fysio- ja toimintaterapian asiakkaat. Toiminta- ja fysioterapeutit tekivät Oulaisissa ja lähikunnissa kotikäyntejä Kelan asiakkaiden luona. Taukokangas järjesti työikäisille ja eläkeläisille ohjattuja liikuntaryhmiä.

Ammatillinen kuntoutus ja työhyvinvointipalvelut

Vuoden 2009 alussa perustettiin Ammatillisen kuntoutuksen yksikkö, jonka toiminta muodostuu tutkimuspalveluista, kurssitoiminnasta ja työhyvinvointipalveluista.

Tutkimuspalveluissa tuotettiin erilaisia työ- ja toimintakyvyn arviointiin liittyviä tutkimuksia työhallintoon, Kelalle ja perusterveydenhuoltoon. Kuntoutus-tutkimuksia toteutettiin työhallinnon ja Kelan asiakkaille sekä PAT-hankkeelle ja Työpolku-projektille. Toimintavuonna vakiintui yhteistyö työeläkelaitosten ja Vkk:n kanssa.

Kurssitoiminnan osalta merkittävintä oli Aslak-kurssien toteutus. Vuonna 2009 aslak-kursseja oli toimisto-, kiinteistö-, metalli- ja kaupan alan työntekijöille sekä maatalousyrittäjille. TYK-valmennuksen osalta saatiin toiminta käyntiin ja ensimmäinen yksilöpäätöksillä koottu ryhmä käynnistyi toimintavuonna. Kela valitsi tarjoutusten perusteella Taukokankaan toteuttamaan myös aikuisten pitkäkestoisia kuntoutuskursseja vuosina 2010 – 2013. Kuntoremontti-kurssi on tuotteistettu ja sitä on markkinoitu työterveyshuoltojen kautta.

Työhyvinvointipalveluissa on tuotettu kuntoneuvola- ja työpaikkakäyntejä työterveyshuoltojen toimeksiannoilla. Työorganisaatioille on toteutettu erilaisia virkistys- ja liikuntapäiviä sekä viikoittain kokoontuvia liikuntaryhmiä.

Hankkeet

Taukokangas oli toimintavuonna mukana monissa hankkeissa joko hallinnoijana tai osallisena. Hankkeisiin osallistutaan ottaen huomioon talon toiminnan kehittämistarpeet ja yhteistyökumppanit.

IKKU-hanke: Taukokangas valittiin 22 hakijan joukosta palveluntuottajana mukaan vuosina 2009-2012 toteutettavaan Kelan ikääntyneiden kuntoutujien yhteistoiminnallisen kuntoutuksen kehittämishankkeeseen (IKKU).

Tässä gerontologisen kuntoutuksen kehittämishankkeessa kehitetään uutta ikääntyneiden kuntoutujien kuntoutusmallia. Kuntoutukseen osallistuu yhteensä 480 kuntoutujaa ja omaista. Kehittämishankkeessa järjestetään avo- ja laitosmuotoisia kuntoutuskursseja yli 74-vuotiaille kotona tai palvelutalossa asuville henkilöille, joilla on alaraajojen tuki- ja liikuntaelinsairauden vuoksi vaikeuksia selviytyä kotona. Muina palveluntuottajina laitosmuotoisissa kursseissa ovat ODL-terveys ja Kruunupuisto Oy sekä avomuotoisissa kursseissa Härmän kuntoutus

PAT-hanke: Pitkäaikaistyöttömien syrjäytymisen ehkäisyhanke jatkui koko toimintavuoden. Hankkeessa ovat mukana Oulaisten kaupunki ja Merijärven kunta sekä Oulun seudun ammattikorkeakoulun terveysalan yksikkö (Oamk) Oulaisista. Hanke ajoittuu vuosille 2008 – 2010. Taukokangas on hankkeen hallinnoija. Hankkeessa on ollut mukana 29 pitkäaikaistyötöntä.

Tyrni-hanke: Työyhteisöjen kehittämishanke Tyrni 3 alkoi keväällä 2009 ja jatkuu vuoteen 2011. Hallinnoijana on Oamk:n Oulaisten yksikkö. Toimintavuonna mukana kehittämistyössä on ollut perusturvan henkilöstöä Selänteen kuntayhtymästä 600 henkilöä ja Oulaisista 100 henkilöä.

Sonectus-hanke: Ikääntyvien palvelujen kehittämishanke on Oamk: Oulaisten yksikön hallinnoima ja Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskuksen rahoittama kumppanuushanke. Hankkeessa osatoteuttajina ovat Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun Ylivieskan yksikkö KAM:n Oulaisten ammattiopisto ja Taukokangas. Kaikki Oulun Eteläisen 14 kuntaa osallistuvat hankkeeseen. Hanke ajoittuu vuosille 2008 – 2011.

Hyväx-hanke: Hyvinvointiyrittäjyyden ja soveltavan tutkimustoiminnan kehittämishanke vuosille 2009 -2010. Hanke on Pohjois-Pohjanmaan liiton rahoittama EAKR-hanke. Kohderyhmänä ovat Ylivieskan seutukunnan julkisen ja yksityisen sektorin hyvinvointipalvelujen tuottajat, työntekijät ja luottamushenkilöt. Hankkeen hallinnoijana on Oulaisten kaupunki. Hankkeen ideomana toimintavuonna perustettiin Oulun Eteläisen alueelle yksityisen ja julkisen sektorin toimijoista koostuva sosiaali- ja terveystieteiden neuvottelukunta, jossa Taukokangaskin on mukana.

Asiantuntijapalvelut ja muut palvelut

Potilasasiamies- ja sosiaaliasiamiespalvelujen myynti jatkui edellisen vuoden tapaan. Taukokankaalla on yhteensä 19 sopimusta kuntien, terveyskeskusten ja yksityisten palveluntuottajien kanssa.

Sotainvalideille suunnattuna erikoispalveluna toteutettiin sotainvalidien neuvontapalvelu valtion määrärahalla Oulun läänin eteläosan kunnissa ja Koillismaalla. Veteraanasiamiespalveluja myytiin Pudasjärven kaupungille.

Jalkaterapeutin ja ravitsemusterapeutin palveluja myytiin Oulaskankaan sairaalalle, terveyskeskuksille ja palvelukeskus Rantakartanolle.

Apuvälinehuollossa jatkui yhteistyö Respecta Oy:n kanssa. Respectan apuneuvoteknikko piti Taukokankaalla vastaanottopäiviä.

Taukokangas myi lääkärin asiantuntijapalveluja Attendo MedOne Oy:lle Oulaisten työterveyshuoltoon ja asiantuntijapalveluja eri hankkeille.

Taukokartano

Taukokartano on invamitoitettu 8 huoneiston palvelutalo, jossa asuu vuokralla sotainvalideja ja muita palveluja tarvitsevia asukkaita. He saivat palvelunsa pääasiassa kaupungin kotihoidosta. Taukokartanon isännöitsijäpalvelut ja kiinteistöhuolto hoidettiin Taukokankaalta.

Henkilökunta

Taukokankaan henkilökunta on työsuhteessa Taukokangas-säätiöön. Vakituksessa työsuhteessa oli vuoden lopussa 123 henkilöä. Ostopalveluina hoidettiin esim. psykologin ja erikoislääkärien palvelut. Ammattitaitoinen, motivoitunut ja ystävällinen henkilökunta on edelleen Taukokankaan parhaimpia kilpailuvaltteja. Laatujärjestelmän tehokas hyödyntäminen, kehityskeskustelut ja ammatillinen täydennyskoulutus ovat painopistealueina henkilöstön kehittämisessä.

Henkilökunnan jaksamista edistettiin mm. työkykyä ylläpitävällä toiminnalla ja tukemalla virkistystoimintaa. Henkilökunta voi käyttää talon kunto- ja liikuntasalia. Työntekijöille on järjestetty viikoittain ohjattuja liikuntaryhmiä. Kunnan ylläpitämiseen on motivoitu esim. kuntotempauksilla. Työntekijöillä on ollut mahdollisuus myös yksilöllisiin kuntotestauksiin ja ohjaukseen. Talo on kustantanut lisäksi lippuja elokuvaan ja konsertteihin.

Eri työntekijäryhmille on järjestetty ryhmämuotoista työnohjausta ja työntekijöillä on mahdollisuus yksilölliseen työnohjaukseen.

Säätiön hallinto

Taukokangas-säätiön hallitukseen kuuluu yhdeksän jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana toimi Seija Lepola 31.8.2009 saakka ja 1.9.2009 alkaen Juha Laikari, varapuheenjohtajana toimi Aarno Rantala.

Hallitukseen kuuluvat vuoden 2009 alusta:

Oulaisten kaupunginvaltuuston valitsevat:

Juhani Aatamila, Oulainen

Aarno Rantala, Oulainen

Hannu Rautiola, Oulainen

Raimo Räisänen, Oulainen

Sotainvalidien Veljesliiton Keski-Pohjanmaan piirin valitsema;

Veli Honkela, Kalajoki

Sotainvalidien Veljesliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin valitsema;

Seija Lepola, Oulainen 31.8.2009 saakka

Juha Laikari, Oulainen 1.9.2009 alkaen

Sotainvalidien Veljesliiton Oulaisten osaston valitsema;

Olavi Nylund, Oulainen

säätiön sääntöjen perusteella;

toimitusjohtaja Juha Laikari 31.8.2009 saakka ja

toimitusjohtaja Seija Lepola 1.9.2009 alkaen

Taukokankaan ylilääkäri Alpo Tilus.

Tilintarkastajat:

Säätiön tilintarkastajina toimivat KHT Kaarina Rousu-Karppinen ja HTM Tarja Hynynen, varalla KHT Risto Hyvönen, Oulusta.

Muu hallinto:

Säätiön toimitusjohtajana ja Taukokankaan johtajana toimi filosofian maisteri, sosiaalineuvos Juha Laikari 31.8.2009 saakka, ja 1.9.2009 alkaen yhteiskuntatieteiden maisteri Seija Lepola. Juha Laikari jäi eläkkeelle 1.9.2009 palveltuaan Taukokankaan johtajana lähes 20 vuotta. Taukokankaan ylilääkärinä toimi lääketieteen lisensiaatti Alpo Tilus. Ylilääkäri toimi myös yksityisen terveydenhuoltolain edellyttämänä terveydenhuollon palveluista vastaavana johtajana.

Tulevaisuuden näkymät

Taukokangas-säätiön hallitus on tehnyt päätöksen osakeyhtiön perustamisesta. Taukokankaan palvelutoiminta siirretään osakeyhtiölle, jotta Taukokangas koettaisiin tulevaisuudessakin alueellisena palveluntuottajana ja turvattaisiin työpaikat myös pitkällä aikavälillä. Yhtiöittäminen toteutetaan

toimintavuonna 2010. Verottajan ennakkoratkaisu yhtiöittämisasiaan saatiin joulukuussa 2009.

Sotainvalidien ja veteraanien vähentyessä myös hoidon ja kuntoutuksen tarve vähenee. Kuntien tiukentuva talous ja palvelurakenneuudistus muuttavat terveydenhuoltoa ja sosiaalipalveluja ja tuo uusia yhteistyön mahdollisuuksia. Kunnat ostavat entistä enemmän hoito-, asumis- ja kuntoutuspalveluja. Myös erikoissairaanhoidon kanssa on mahdollista löytää uusia yhteistyömuotoja.

Työikäiselle väestölle on kehitettävä uusia palveluja työkyvyn ylläpitämiseksi ja työurien pidentämiseksi. Myös uusia palveluja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi kannattaisi kehittää.

Palvelujen kehittäminen

Uusia hoito- ja asumispalveluja kehitetään asiakkaiden ja kuntien tarpeiden mukaisesti. Asumispalveluissa kehitetään vanhusten tehostetun palveluasumisen lisäksi muistihäiriöisten palveluasumista. Taukokangas hyödyntää sotainvalidien hoidossa syntyneitä korkeata ammattitaitoa ja kokemusta muiden asiakkaiden hoidossa.

Lääkinnällisessä kuntoutuksessa tavoitteena on edelleen lisätä ja monipuolistaa kuntoutuskurssien tarjontaa.

Vuoden 2009 alusta perustettiin ammatillisen kuntoutuksen yksikkö. Työhallinnon, työeläkelaitosten ja vakuutusyhtiöiden ostamien palvelujen kysyntä näyttää lisääntyvän. Työhyvinvointipalveluissa panostetaan uusien palvelujen kehittämiseen.

Henkilökunta ja investoinnit

Henkilökunnan määrä ja jakauma on pystyttävä sopeuttamaan muuttuvaan kysyntään. Kokenut, osaava ja motivoitunut henkilökunta takaa parhaiten kilpailukyvyyn. Henkilökunnan valmiuksia uusiin palveluihin vahvistetaan täydennyskoulutuksella, työnohjauksella ja yhteistyön edelleen kehittämällä.

Toimitilojen muutoksia tehdään muuttuvien tarpeiden mukaisesti.

Päämääränä on kehittää Taukokangasta hyvinvointikeskuksena, jonka ydinpalvelut ovat hoito- ja asumispalvelut sekä lääkinällinen ja ammatillinen kuntoutus.